

LIBRARY COPYRIGHT NOTICE

www.huc.edu/libraries

Regulated Warning

See Code of Federal Regulations, Title 37, Volume 1, Section 201.14:

The copyright law of the United States (title 17, United States Code) governs the making of photocopies or other reproductions of copyrighted material.

Under certain conditions specified in the law, libraries and archives are authorized to furnish a photocopy or other reproduction. One of these specific conditions is that the photocopy or reproduction is not to be “used for any purpose other than private study, scholarship, or research.” If a user makes a request for, or later uses, a photocopy or reproduction for purposes in excess of “fair use,” that user may be liable for copyright infringement.

This institution reserves the right to refuse to accept a copying order if, in its judgment, fulfillment of the order would involve violation of copyright law.

קול אבירי הרועים

מי לא יחת מקולם! ואיזה עין אשר לא תדמע לקול יללת אדירי הצאן. הלא המה נאוני זמנו וקני דורנו אשר השאיר ה' לנו ברכה בקרב הארץ. אלה שני בני יצחק המאירים ומעוררים עם ה'. הגאון האמתי החסיד נשיא אלהים בא"הק נ"י ע"ה פ"ה קדושת מדרת שם קדשו ר' אליהו גוטמאכער נ"י. הרב אב"ד דק"ק גרידק ואנפיה יורח אורו לא"י. ועליו הכי נכבד המעורר ישנים בספריו הקדושים ובמכתביו הגאון האמתי הצדיק הנשגב נגיד ומצוה לעדתו נ"י ע"ה פ"ה קש"ת הרב ר' צבי קאלנשער נ"י לא"י:

המה העומדים בפרץ מול המתפרצים בעם. גודרי גדר הריסות ישראל. והארץ אשר גרו בה אבותינו וכל במעשה צדקה אחת אשר בזה נכלל כל תקותינו. לקרב את הגאולה. והישועה קרובה לבוא. וזאת היא הצדקה המקרבת את הגאולה ולא אחרת וזלחה. כי בוריעת הצדקה היא יקצרו חסדים רבים. (6) לשוכב נתיבות שוממות ולהעמיד חרבותיה והאדמה לא תשם. (3) לבנות בזה את בית ישראל במקום הקדש על מצב הדרת והאמונה לקרבם אל הגאולה והישועה ולא לפורם עוד למדינות ורות ורחוקות להרחיקם מעל גבול ישראל ולהחליפם באומה אחרת לקרבם אל הגעולה והתמורה ח"ו. (2) לחדש מצבת זרע קדש ולרחם על שם פזורה ישראל העומדת כעת על מצב רע נורא מאד. להחיות את נפשים חיי נעימים כאשר חיר אבותינו הם וזרעם אתם להשיב לב אבות על הבנים ולב בנים על אבותם בעבודת האדמה במצות התלויות בארץ ולא יתנו הכתות בישראל ולא יתבלבלו הדעות. (7) לחתור אל היבשה הספינה המטורפת בים. היא דתנו הקדושה אשר הכה אותה לרסיסים הסער המתגורר בעולם. ופליז הקרח העורא. המזג הפגעים. ויליז הזמן מהחדשות המשחקות בתבל במחולות המחניים:

לזה נלך בסוד משחקים שחוק ישן. היינו לאסוף ולהכניס הכורמים והיוגנים על אדמת הקדש היושבת שוממה וממתנת עלינו כדברי הרמב"ן על התורה ויקרא ע"פ ושמעו עליה אויביכם היושבים עליה. וז"ל שם "כשורה היא המבשרת בכל הנליות שאין ארצנו מקבלת אויביו. וגם זו ראייה גדולה והבטחה לנו כי לא חמצא בכל היישוב ארץ. אשר היא טובה ורחבה ואשר היתה מיושבת מעולם והיא חריבה כמות. כי מאז יצאנו ממנה לא קבלה אומה ולשון וכולם משחדלים להושיבה ואין לאל ידם". עכ"ל המהור:

לזה נחשבה גם זאת לעונג ולשעשועין לכל יושבי תבל לראות איך האם הזקנה אשר צמקו דדיה מאין יונק זה כמה. היתה לה עדנה וחלצה שדיה להניק בניה. ובפרט כי הזמן מסכים עמנו כעת לנסות בדבר ברשיון כל האומים אשר עדנה לא היתה. שעת הכושר כזה מיום גלות יהודה מעל אדמתם בחבורות של מצוה מכל גדולי הערך בישראל. גם כבושם המוכ נתכשם כל העולם כעת במלכי חסד ורחמים בין כל האומים ורוני הארצות כאמור בנבואה (ישעיה כ"ז) תחת הנעצוץ יעלה ברזש ותחת הפרפר יעלה הדם והיה לה' לשם לאות עולם לא יכרת. ע"כ לא נאבד בידיו הזמן היקר הלז בארץ ישראל. כי חבנו עוד עד אור הבורק ומצאנו עון חלילה. כי זאת בגדר הרחקת הקץ אשר סבב אבותינו ע"י הרע ושמדות אשר עברו על השבועה החמורה שלא להרחיק את הקץ בזמנים המוכשרים. זה להפסיק את כבודם בצבאות וכאלוהי השדה. כאשר די באר ודי עולה בספרי סלו המטילה. כל זה נ"ל בקול המזמור אבירי הרועים. גם קראו אחריהם מלא! מלא הרועים אבירי לב הקרובים אל הצדקה אשר כלל כלל מכלל תלמידי כל המה צדיק גדולים ונכבדי הערך בישראל חפשי הדעת וזכי הרעיון העומדים לפני מדינת השבת להם קראו לעזרת ה' בנבוכים. את דו"י צאן נדחה שה פזורה ישראל. הלא המה ראשי תפארת ישראל מרבין ישיבות לשוחרת תורה ומדע פועל צדקות רבות הרב הגאון הגדול הצדיק הנשגב חובר חקר מחוכם בספריו הקדושים השלם בכל חממה ומדע ובכל תושב יתגלה נ"י ע"ה פ"ה קש"ת מוה' יצחק דוב הלוי באשכנזער נ"י לא"י. הרב

17/7

שמעוני אחי ועמי וישמע ה' אליכם!

כבר שלחנו לקהלת ישראל במדינתנו את קול הקורא אשר שם בררנו התכלית הנמרץ ליישוב ארץ ישראל וכפי המבואר בספר דרישת ציון גודל חיוב ההתאמצות לזה. ונתרצו אז היראים ושלמים הארון באנקר וענאל בפאנצן והנכבד המפורסד הארון פירשמן בשמינעל יחי. להיות סוכנים. וה' אז עת רצון. שדברנו נתקבל. והרבה קהלות שלחו להסוכנים את קבוצם. ואולם לא ה' מספיק. וכאשר נשמע איך חברת חברים כל ישראל בפאנצן אשר מגדלם לעשות לכל צעקת בני ישראל. לקחה גם ליישוב ארץ ישראל לידה. שמתנו הרבה והסכמנו לשלוח להם ארבע מאות ר"ש שה' אצל הסוכנים. והתחילו לפעול שם בנין לבית למוד לעבודת

אדני יסועות פיו. יבוא עוד זמן שגדלה יסועות פיו בגלוי. כן המשורר הלן מחפלה גם פה שיעשה כפי במסורת. אף אם יקדים הב"המק יום אחד יקר הוא מאוד כי טוב יום בחצריך מאלף בחרתי החוסף בבית אלהי וגו'. וחחס בנחמה יתחם בנה שיעלה בידיו. ולא נעזב מה שיד כחיו משגם לעשות. בחרתי כי שמש ומנן ה' אלהים ואל יפול לבנו משום פחד. כי הוא המנן בעדיו אף בעת רחיצה העולם מחרון אף ה' הנוער כחוס בזהרים. גם אף הרחיצה הלן יהיה לנו לחועלה ולעונג כחמימות השמש אלא אשר בידו מנן לרחות ממנו ההזק מהשמש ולקבל רק העונג מהחוס. כן שמש ומנן ביחד ה' אלהים לנו חן וכבוד יתן ה' לא ימנע טוב להולכים בתמים יתן. ואחיו לחן ולכבוד בעיני כל העמים לעזריו בכל טוב אף בעת רחיצה העולם שהזק מניעה גדולה להיעיב עמנו אכן לא ימנע טוב להולכים לא"הק בחמימותם לאכול מיגיעו ולשנוע מניולה. הקיטור ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך כי יס לך צבאי לבאות להשיע בדבר לפיך אשרי אדם בוטח בך מבקש ממנו הכעחון עם הפעולה. אה"כ החחיל המשורר לומר כאשר ראה בנבואה שפלים הפעולה ועלה בידיו. ואומר רצית ה' ארצך שבת שבות יעקב נשאת עון עמך וגו'. כך הוא סדר היסועה. בחחלה יראה ה' את הארץ כדברי רבי אבא בחלק אין לך קץ מבולע מזה. ואח"כ הרי ישראל ענפכם חחון ופריכם חחון לעמי ישראל כי קרבו לבוא כאשר יחקרבו לבוא ולשוב שמה. ואח"כ העם היושב בה נשוא עון וגו'. אחר כך עמד המשורר בחפלה שאל יאחר את הסדר הלן שובנו אלהי ישענו ומתי אבקש אם לא מבצל היסועה והפר כעסך עמנו הלעולם תאנה בנו? המשורר אפך לדור דור הדורות אחרים אשר עודנה עד סוף האלף הששי ימשך ג"ז בלף? הלא אחת חשוב תחיינו ועמך ישמחו בך וכאומר אם אמרתי מלאש החרשתי. אכן ידועה היא לי כי סוף כל סוף חשוב תחיינו. ועוד יהי זמן אשר עמך ישמחו בך א"כ הראנו ה' חסדך וישעך חחן לנו לדור הלן אשר השיב לבאר דברי הסיר הלן ולא חאחר יוחר. אה"כ אמר אשמעה מה ידבר האל! אם קבל תפלתו? לעשות שלום עם עמו וחסדיו. להיות על אחיה אופן שיהי. ובלבד שלא יסונו לכסלה שיהי יסועה בנחמה ולא נהיה ללעג ולקלס כמעשה הכסילים. יש בחינה לזה ומהו? אך קרוב ליראיו ישעו לשכון כבוד בארציו להיראים והשלמים אשר ירלו לשכון בכבוד בארציו להספרנם מניגיעי כסם ולשנוע מניבולס מעל השמים ולא משמנו ב"ד והכל מקרבים יסועהם בזה! וזה הסיומן כי פקד ה' עמו. וארלו. כי זאת היא הבחינה להחחלה למיחם קרן יסועה וחחלה בנין בית ישראל ואיך יהיה זאת? חסד ואמת נפגשו כפירס הר"ק (ההלים ק"ח) ע"ס כי גדול מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך. וז"ל שם "כי חסדך יוחר גדול שיוציא עם אחד מעמים רבים שנסתקפו בגלות והוא יוציאם ממחנה ידם ולא עוד אלא שזה עצמם יביאום אל ארץ ישראל בכבוד גדול בנבים ובפרדים ובכרובים וזה החסד הוא גדול עד מאד שראוי לומר עליו גדול מעל שמים. ואמר עד שחקים אמתך ולא אמר מעל שחקים לפי שהאמת אינו דבר יתר אלא דבר הראוי לו לעשות זה. כי כן הבעייתו על כל פנים וגאלנו. ומה שהבחינה "לנו ראוי לקיים דבריו. וזהו אמת. ואם נלא מעמנו דברו יהיה קיים. אבל שבווא בכבוד גדול עד שיהיה לנו כל ההחמס הכחוצות עליו וזה החסד הגדול. ואם חאמר גם זה הוא אמת? כיון שהבעייתו זו. ויחן לפרס כי לא הבעייתו "זה הדבר הגדול אלא א"כ נהיה זכאים אבל גאולתנו על כל פנים שהיה בין זכאים בין חייבים עכ"ל. וזהו חסד ואמת נפגשו קלס חסד וקלס אמת ומהו? צדק ושלום נשקו שגאל מעמנו בדקה ושלום מהלכויות והאומות שסביבנו טלס לזה לעזר את ישראל ולא לערער בדבר. ובמה חלוי הדבר? אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף שסביבנו

האדמה. אך לקנות גם קרקעות אין מספקת עדיין הכנסתה רק הם חושבים שאחר איזה שנים כשהיה נמר להבחר הוצאות בית הלימוד אז יפנו לקנין שדות. אבל יש כפלים לחוש' אם יהי נזקף לחיקון בית הלימוד גם בלי איחור קניות קרקעות. אחת באשר רבים מאוד מבקשים לחם מיגיעת כסם שנותבים לרחם עליהם להשיבם לעבוד אדמת הקדש. ולקיים המצות התלויות בארץ ויש שיהי' משניה מיוחד אשר נבחר לזה שיהיו הכל לצדקה

כל העולם ויעמדו על האמת בדבר זה אף במעט שכן ראוי לעשות לעניי עם ישראל. גם על הדם והסודר האמור עליה בנבואה (דניאל ח') וחשך אמת ארצה שפלוח החורה והמלוה הגיעה עד לעפר בעומק הארץ. וכאשר חחעלה אף במעט מן הארץ אזי ולדק משמים נשקף לרחם ולהליל את כל העולם כי הסקפה אשר היא לרעה גדול דקס העמים להפסה לעונה גם ה' יתן הטוב כאשר נחחיל לחחון לעשות הטוב בעיני ה' הנרצה לה' מעולמו גם הוא יתן הטוב בעולם להכיר חרון האף מהעולם כולו וארצנו חחן יכולה כדברי ר' אבא הנ"ל בחלק כאשר חסציה הארץ בנבואה להוכיח ויכיר הכל כי היא ארצנו רק זאת עשו וחיו. לזק לפינוי יהלך וישלך לדרך פעמיו" וזהו האמת אשר נלפס שחלמה מן הארץ. כל ה' מישראל יתחדב א"ע ללך לדור צא"הק על נחלם שדה וכרם. יהלך לפינוי הצדקה טרם וסיעתו רק כשיסם לדך פעמיו. כאשר עשו להולכי אמעריקא אזי הצדק משמים נשקף להליל את העולם כולה מהרעה הנשקפה על פני חבל וחמור הרעה נשקף לזק:

וידבר דברי ר' יהודה הנ"ל במדרש המדייק המקרא הלן דווקא כהלל העולם מלאש ומדבר. כי המקרא הלן דבר הלמד מענינו לרמוז בזה דבר גדול. לזק לפינוי יהלך הצדקה ההיא דייקא יהלך לפני הקב"ה לסגור לקראת הרודפים הריסות העולם מלאש ומדבר. כי בצדקה ההיא יתקן הכל להחחיל לבנוח את בית ישראל פחם אשר יתרכו הקדמונים. ולהעלות קרן החורה והמלוה עם יסועות ציון. חחם אשר השבחו אותה בשנים קדמוניות ולהגביה קרן דייקים ולומדי סורה חחם אשר השפילו קרן ישראל וזהו עד לעפר הגיעה אשר זאת הסיובה החילס למאן בחורה ה' ולבואו מחחיו. להחיק למי שהעסה משחקת לו בכדי שלא ינחמו חחם מכבש העווי והשפלות. אכן בדבר הנשגב הלן במה שזקד לפינוי יהלך לפי הקב"ה לילך לאה"ק! בצדקה ההיא יתקן הכל כי השיקר בזה? להרגיל את ישראל להיות בארציו חיו נעימים עם החורה ומלוה כאשר חיו אבוחיו הם וזרעם אחס. לזה יש בכך דבר הזה לבלבל ולהרס יסוד העולם טלה כי הענין הלן מחדר הבריאח אשר עלה במחשבה בבריאח העולם. וכל מי שמתחיל בבריאח עולם יבין כי לא נברא האדם לעדן ולעבד את גופו. בכל מיני חאוו המחועב והמסוקן לה' ועד אין לה יסוג ה' מעולמו מאווי אשר בחר ה' בציון אזה לעושב לו ועד מחי יחכה ה' להיעיב לנו כאמור בנבואה (ישעי' ל) לכן יחכה ה' להנכסם. אכן איהם בעד לא ידע וכסיל לא יבין את זאת? לזה כל איהם אשר חלק לו ה' בבינה ולב לדעה דרכי ה' והנהגתו וגם איהם הבחיות חוקר בקרבן בחחלה רבה כאשר יחמול איהם על בנו הילד אשר לא ידע להשמר מלכד רגליו ובכל אמאי כמו ירדוף אחריו להלילו ובפרט להליל גם עצמו בזה ולא חחמרו נושא לדבריו אלה כי בזה חולה הללחחםס והללה העולם כולו מחליון חרוך כדברי הנביא ישעי' י כי אם יהי עמך ישראל כחול הים שאר יסוב בו כליון חרוך שוטף דקס הצדקה אשר יעשו כל עמך ישראל אשר המה כחול הים ר"ל בזמנינו זה כמה מילילאנען יכולים ישחלו ויעשו דקס עם השיריים שירלו לשוב לאה"ק על נחלם שדה וכרם הצדקה הואח יסעוף כליון חרוך וישנו כל העולם לבטח על מקומם בשלום. וחחס הנביא שם כי כלם ונחרצם ה' אלקים לבאות עושה בקרב כל הארץ כי זאת יעשה הדין והרחמים כי זהו צבאי לבאותו להביאם אל החכלת כי בלתי זה אי אפשר לבוא לחכלת הרחמים והיסועה לחקות ישראל לזה חחלע הנביא כי יהי זאת בלא שום ספק כליון חרוך רק הצדקה הנ"ל שיעשו עם באי הארץ זאת יסעוף כליון חרוך (ע"ס ספר כום היסועות דרוס הצדקה) כי לפי דברי המפרשים מלח צדקה אין לה סחר. גם העולם כחול הים צרעסס. אכן אין הנביא מדבר מהשונה רק שישנו השיריים אשר יצדק עמיו אשר לכל העם אשר המה כחול הים צרעסס. אכן אין הנביא מדבר מהשונה רק שישנו השיריים אשר יצדק עמיו אשר יעשו עמם זאת וילי את כל העולם וזהו הסודרפס ג"כ לדברי זהר חרם צבאי יבואו צבאי בנבי' דל לזה לא ינחמו העשירים עד שיגיע הדלות צבחס חלילה רק ויכלו לללח ידי חונתם עם עני עם ישראל הסוככים ב"כ כעס לארץ להקומם ולהשיבם על אדמחיו אזי ישארו העשירים על עמדם:

לשמים ולבריות. צדקה לעניים באופן זה הוא הנקרא משפט וצדקה באמת ובאמונה. ושנית אם רופא ממציא
 מזר לאבירי החולה לבר אינו רק רופא אליל. רק צריך להשקף על הסיבה הראשונה אשר הסבה החלי. לסלק אותו
 ואז ממילא יסתלק כל חלי האברים כן יש לפנינו מקור וסבת הגלות מארצנו בא על ידי עלבון הארץ
 באשר כבר הי' כואב במתי המדבר. ושוב כתבו הכונה האמתית האלשיך והעקידה בקרא וזכרתי שאומר ה' היותי זכר
 להם זכות אבות הקודמים להניחם על מקומם. ולמחות דינם שם על ידי עונשים. ורק הארץ אזכר. שהי' מוכרח
 לזכר בעלבוני הארץ שלא שכתו השמיטין. ובוה לא הי' יכול "ברוך הוא" לוותר והי' רק זאת הסבה שהארץ
 תעזב מהם. ולכן עלינו לסלק הסיבה זו לפחות בהתחלה קטנה ולקנות איזה ככרות הארץ להביאם לבני ישראל
 לקיים עליהם מצות התלויות בארץ. והצדקה להנצרכים לזה לפרנסת ביתם. יש שחושבים שאין צורך לעשות
 כלום. רק להתפלל לה' ובכני לבד יובילם למקום הנועד לנו אך טעות הוא זאת ודאי יש מציאות לכזה. אכן
 רק בזכות גדול אשר בעו"ה אין עין ראות לזכות לכך. או שיתאחר עד קצה התחתון נפלה ולא חוסף וגם
 זה מר ומר הוא. אבל אם נעשה התחלה קטנה בפרדות האדמה באיזה ככרות הארץ. יאר ה' ב"ה לנו את
 כבודו וישמח לקראתנו וגם באין זכות רב המספיק. כדכתיב רצית ה' ארצך שלש. דרש חז"ל הובא שם
 בילקוט הכונה שיקים מאתנו שמטין ומצות התלויות בארץ מיד שבת שכוח יעקב. ולא לכד כשיהי' דור זכאי
 אולם גם נשאת עון עמך. כסית כל המאחז סלה. ולזה יש לידע שיש לפנינו מצות צדקה באופן היותר גדול
 לפרנסת אחינו. ושנית להתחלת הגאולה. לכן. חזק ונתחזק בעד עמנו "וערי אלהינו" וה' הטוב בעינינו יעשה:
הזמין ה' ב"ה לנו עתה איש צדיק אשר מלא התלהבות בעד הענין הנרצה ה"ה הרב המאה"ג צדיק גדול
מוה' נתן פרידלאנד נ"י. קטן והליכתו הכל הוא בעסק הקדוש הזה. הפליא לגלות עמוקות בספרו
 סלו סלו המסילה והוא נוטה שכמו לישא ולסבול לסבב במדינות קרובות ורחוקות אשר עדיין לא בא לידם
 אז קול הקורא שלנו. ולא עשו לזה בשום עת. שיעשו עתה. למען יהי' לנו לבא לעזר לחברת חברים כל ישראל
 שיהא מסונה איש צדיק וגדל בישראל לשמור חוקי התורה ולקנות בהשגחתו שדות לעובדי האדמה מאחינו.
 ובכל מקום בא המשולח הצדיק הזה יקבלו בכבוד. הן לדרוש ברבים והן להציע דבריו שהם כלהבות אש בקבוצי
 יראים ושלמים. ולעשות קאמפטים. ונכאים לעסק הזה. ואשר יתן ה' ללב יראי ה' לתת גרבה מיד. יושלח
 להסוכנים הנזכרים האדון וענאל בפאוען או להארון פירשט בשמינעל. ומי שיחשוב לבל יתן עתה ואולם יתן
 כאשר יהי התחלה לקנות יחתם שמו בקונטרס אשר להמשולח. כדי שיהי' לנו להראות לחברת החברים כל
 ישראל שיש מבוא גדול להנצרך ויעשו התחלה. ונא לבל יהי הכרח להת"ה הזה מוה' נתן נ"י. לסבב בעצמו
 עם הפנקס רק יתגברו יראים. לעשות זאת. ורק במקומות שימצאו להכרח שילך דוקא הוא או ילך וגם יש
 לידע שאין לו הכמחה בשום דבר עבור שליחתו. כי העקר אצלו המצוה הרבה בעצם ונותן את עצמו למצוה
 הרבים הלזו בלב ונפש. ואך הלא בלתי אפשר בלי ישועה. ולכן נא עשו וחושבו וחומו להקדים לו להנצרך
 ההכרח כבוד ביאות לת"ה כזה זקן וגם קנה חכמה. ותפלתו ליד. יתרוםם שיוגמר על ידינו התכלית הזאת.
 מ"ג למב"י תר"ל.

הקטן אליהו במוהריש זצ"ל חנ"ק גרידיץ.
 הקטן צבי הירש קאלישער.

אחר: בואי עתה על דברת צדיק נשגב הגאון הגדול מוה"ר א"ב דק"ק גרידיץ נ"י. הגני יוסף. מלכד אשר
 הטיב לברר שבפרדות מעלבוני יוריתו קרני ישועה לאם לאם. עוד אשאלה. הלא כל ירא ה' באמת.
 מה דרש היותו כוסף לקיים כל מצוה מתרי"ג מצות שהריבה הקב"ה לזכות את ישראל. ולא די לו במה שבא
 לידו כי נשל עליו אך באהבתו אל יוצרו ידרוש תמיד מתי תבוא עוד מצוה לפני לקיימה. וכאמור "דרך מצותיך

ארוך כי תרחיב לבי" ועתה למה יגרעו מצות ה' בארץ. אשר רבו כמו רבו. משארי מצות? הלא אם לא
 ימצא אתרוג לקהלה אחת. ירבה אנה ודאכון אל אבדן המצוה. ואם יוכל להגיע בעד אלה זוז (ס"ג) לא
 יחדול. ומצות רבות האלה. אשר כעת לא נוכל לומר אנוסים היינו שלא לקיימם. כי ח"ל כעת נתן הרשון
 מאת השולמן לקנות קרקעות. ולשום מחסה ומגן מן החומסים כנודע. וכל איש אשר הכסף לא יחסר לו. ויוכל
 לקיים כל המצות הללו ע"י שליח הלא ח"ו יגדל עונו אשר לא תעשינה מצות ה' בהיות לאל ידו? אם כמה
 יראי ה' ואוהבי שמו יצרפו להם ד"מ 500 או 1000 ר"מ. איש ואיש ככרתו אשר ברכו ה' י"ש. ויצוה לקנות
 ככרת ארץ לשמו אשר יגיע קנין ע"ז. ושליח נאמן יקיים בעדו מצות תרומות ומעשרות ושביעית ותרלה (אשר
 רק בא"י מה"ת) וכלאים ומתנות עניים וראשית הגז ודומיהן הרבה. הלא הם לבב יקח מצות ושכרו הרבה
 מאוד. הלא זה ההפרש בין יראה ואהבה. העובד מיראה נחשב כעבד שעושה רק מה שהוטל עליו מיראת
 עונש. והאוהב לו י"ת בכל לבבו יחפש כבן בכל גנוי אביו לדרוש אחר המצות לאמר מי יתן ואמצאנה
 ובמטמונים יחפש וימצא:

ועתה התעוררו נא שוחרי קודש ושמעו אל שלוחינו הרב הגדול נאה דורש ונאה מקים מוה' נתן נ"י הנ"ל.
 שכלל מקום מלכד שיקבצו נדבות לשלוח אל הסוכנים הנ"ל. וגם יעשו נכאים ע"ז בכל עיר ועיר: עוד
 עיניהם ישכילו אל השליח הצדיק הזה. לעזרו להוצאת דרכו ולהמציא טרף גם לביתו אשר עונה בעוני עבד
 פעולותיו ונסיעותיו עבוד חבת הקודש וירא שמים יצא את כולם. — אלה דברי עבד לעבדו ה' המצפה לישועת
 ה' וארצו ועמו בכ"א:

הקטן הירש קאלישער.

מכתב מהג' ר' צבי קאלישער אל הג' ר' עזריאל הילדעסהיימער.

רועה ישראל האזינה נוחג כצאן זקף. (מסלים פ'):

אל רועה ישורון מחזיר עטרה ליושנה ידידי וחביבי כנפשי הרב הגאון אמתי החכם השלם
 פועל צדק מוה' עזריאל הילדעסהיימער נ"י ושלום וכט"ס.

כבר מלתי אמורה אליו. כשמעי כי כיון בדעתו הגדולה לדעת. כפי אשר כתבתי בהמגיד. שאת זה לעומת
 זה נעשה. אלה הרשעים בעו"ה השנו חיל לדבר עתק על קץ משיחתי ולהשכיח זכרון נחלת יעקב ח"ו
 מלב ישורון. ואנחנו נגד אויבי ה' קמנו ונתעורר לעורר זכרון ירושלים ולשום תקוה לגאולה הארץ דייקא.
 להחזיק גאולה לארץ עצמה. אשר זרעה תצמיח לעניי אחינו ב"י השואנים לטרף ואין. ולעומתם יתחזק מר ידידי
 להקים חברה כבערלין עבור אה"ק דרושה בכל חפצה. אך עוד לא נשמע כי יעשו בעצם פרי הארץ. אשר אין
 לך קץ מגולה מזה. ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבו (סנסדרין ל"ה).
 אמר תשאו לעמי ישראל ולא כמו עד הנה אשר רק לזרים נשאה פריה. אכן רק לעמי ישראל תשאו כאשר קרבו
 לבוא בעזרתם להמציא פרי הארץ לעמי ישראל. וזה קוטב תקוה לגלי הקץ. כקדני עמוד השחר לאם לאם.
 וכאשר הארכתני מזה בספרי דרישת ציון ושלום ירושלים. הגם שחברתם חסד עצום למחסה ומסתור. אך היא
 חסד פרטי ולא רבים יזכו לזה. והזוכים! גם המה לא מן קורות ביתם ימצאו טרף לעוללים ויונקים אשר שאלו
 ללחם איו. ועיניהם יצפו רק לחלוקה מחול. ומהו בא חלוקות הרעות ומחלוקת רבות. כי יקנאו איש באחיו
 כנודע לכל. לא כן אם מפרי הארץ ישבעו לחם. זה חסד כללי מצוה ושכר. מצוה להחיותם. ושכר רב בקיום

קול אבירי הרועים

מצות הארץ. וכל העור יש לו חלק במצות הללו אשר לא נוכל לקייםם פה. וכיון שיש מצות לגרום קום המצות! המונע מה כעובר על כל המצות הללו ח"ו. ובזכות מצות הללו אמר יתבדך בחנוני נא בזאת. לא רק בעת ההיא. אך גם בכל דור אפשרית היכולת. וד"ל כמיו"ב. ואמנם ציון דורש אין לה לבנות הירוסותיה ולהקם שוממותיה כמאמר הנביאים. אכן זה יותר משלשים שנה השחדלתי בזה ביגיעה רבה בעוד רבינו הגדול הקדוש הגאון רבינו עקיבא אייגר זצ"ל בחיים. היה מסכים עם דרכי:

ואתרי אשר רק בעמי. ואין כחי עמי לכתת רגלי בארץ נדוד לעירות גדולות. קם הרב הג' הדרשן. המופלג בתורה ויראה מזה' נתן פרידלאנד נ"י. אשר הדפיס כמה ספרים לדרך זה. והתעורר להתהלך בארצות אשכנז וביערין ושאר מדינות. לעורר נדיבי עם. אשר ישלחו נדבותם לצורך ישוב א"י אל ידי מר ידידי נ"י. ולחידו הגאון הצדיק הנשגב אב"ד דק"ק ווירצבורג נ"י. ואם יקובץ סך מסוים עם המאוסף בידיו סכר. אז יושלח המעות ליד הקאנוול הנאמן בירושלים. ואז ישלח מבעלי החברה איש נאמן לקנות מיד קרקעות לתת לכופסי עבודה שמה ואז גם חברת אלליאנסי בפריז תהיה לנו לעזרה. מפאת מושלי הארץ. שיהיו בטח ונכון בע"ה. ובשגם חלקי השדות אשר קבלו אלליאנסי אצל יפו. לא יהי' רק שמור עד אשר ילמדו הנערים עבודה ושאר חכמות! — רק יותן הם לגדולים הרוצים לשים משא עבודה על שכמם. ואז לא יעלה קנאת איש ברעהו. רק אשר יצוה הש"ת ברכה בעבודתו הוא יהי' לו. והמעשר יתן ללומדי תורה רשם. וכאשר יושג ע"ז מן רבנים פקידים נאמנים ושלמים לקיים כל המצות כראוי. ואז יעלה לציון מושיעים. גם הגאון השלם אויערבאך אב"ד דק"ק האלבערשטאדט. הסכים לדרכינו בהיותי עמו יהדיו. וגם מר ידידי מאז כתב אלי שנכון דרך הקדש בזה בעיניו אם ישמור השבת כראוי. וע"ז ישימו שומרים על העובדים שכל המשנה יעבירהו מנחלתן וד"ל. כ"ד עבד לעבדי ה' ידידי ואוהבו בכל לב.

הק' הירש קאלישער.

מכתב מהג' ר' צבי קאלישער אל הג' ר' יצחק דוב באמבערגער.

אל ראש תפארת ישורון מרביץ ישיבות. לשוחרי תורה ומדע פועל צדקות רבות.

ה'ה ידידי וחביבי כנפשי הרב הגאון הגדול צדיק נשגב מאיר עיני החכמים בחבורי מו"ה יצחק דוב הלוי באמבערגער נ"י וזרח אב"ד דק"ק ווירצבורג ואגפיה.

הלא נודע לידידי הג' נ"י. כי מנעורי לא מש רוח אהבת הקדש מקרב לבי. דרושה היא לכל חפצי בעוד ה' בחיים רבינו הגדול הקדוש הגאון ר' עקיבא אייגר זצוק"ל שהסכים אל דרכי. וגם כאשר הצעתי והמצוה של ישיבת הארץ השקולה נגד כל המצות וקיום מצות ונטעתם וכל המצות אין צורך לכאן לגדול כמותו אשר כל המדרשים ודברי חז"ל גלויים לפניו. וכאשר הרחבתי ג"כ בספרי ד"צ ושלום ירושלים. והנה כבר היו כמה כנסיות (קאמיטען) הראשונה בפ"ד ד"א והשני בבערלין. וע"י מתנגדים שונים נרדמו ויחשו המון גלויים. ואמנם אנחנו לא ראינו שנה בעינינו. עם אחוזת מרעי ה"ה ידידינו הגאון החסיד מו"ה אליהו גוטמאכער אב"ד דק"ק גרידק נ"י. והסוכנים שלנו ושאר חברים. חמיר אנחנו עוסקים בזה כלי מחשך — ואנכי אך לשון עט סופר אחוזי ואין כח וחיל לי ללכת אנה ואנה לבצע הענין ע"י הנדיבים אשר כישורון. והן כעת התעורר הרב המופלג הדרשן מו"ה נתן פרידלאנד נ"י. אשר כבר הדפיס כמה ספרים דרושים לחפצי א"ה. ודוא יתהלך במדינות לעורר לב נדיבים ולקבץ חתימות שישלחו נדבותם אל מר ידידי הג' נ"י או ליד ידידינו הגאון

קול אבירי הרועים

ר' עזריאל הילרעסהיימער נ"י בבערלין. וכאשר יתקבץ סך מסוים נוסף על אשר קבצנו בחסיה שלט. אז יושלח מאתנו איש נאמן רוח אשר כל מכיריו יכירו וידעו שלא יצא דבר שאינו מתוק סת"י. ויעלה אל א"ה לקנות מיד קרקעות לכופסי עבודה יראי ה' אשר ישמרו כל המצות ה' בארץ ע"ס השנחת הפקדים עלינו. ואז גם האלליאנסי איוראליטי מפאריז תתן עזרתה מצד המושלים שיהיה הכל בשלום בלי פחד כלל — ואז יהי' אתערותא מתתא לעורר רוח מטרם בעו"ה. ואם אנחנו עשוי את שלנו אז נקים אנחנו במעשינו. אפילו אם ח"ו לא יזכו פני הדור עדין. אנחנו אין עלינו עוד עון ואשמה ומחשבותינו לפעולתו אתנו. אך כמח לבנו בחסדו הגדול ית"ש שע"י אתערותא כמחט סדקית אפתח לנו תרעין עילאין ככתוב בכו"ה. וע"י נאולה הארץ שהיא נאולה ראשונה מן ארבע הנאולות הכתובות בכו"ה ובמדרש. יהי' ע"ז קיבוץ הראשון כמקנה וקבץ כמאמר יחזקאל קודם גוג. ואח"כ יבאו היעודים הגדולים למעלה מן המבט וכמבואר ג"כ בשל"ה הקדוש ה' ראשיתה מצער ואחריתה ישנה מאוד בב"א:

ובמרים אישים קנצי למילין אבקש מאת כבודו הג' נ"י להטיב עם הרב מו"ה נתן הל' בהוצאות הדרך. כי מעולם יגע בעניותו לדרך הקדש הלזה וכעת בזקנותו. יטיב נא עמו בכל האפשרי. כ"ד אוהבו בכל לב עבד לעבדי ה'.

הקטן צבי הירש קאלישער.

קול ענות חלושה מהאיש אשר מעפר יצפצף אמרו וחל כתנים ובנות יענה לקונן מר בחדר משכיות לבב השרים. **הלא** ידועה מפי סופרים וספרים כי כל נפש איש הישראלי משתוקק לשורשו היא נחלת אבותינו א"ה קאלישער נתנה לנו בירושה כמש"כ „והארץ הזאת אשר אמרתי אתן לורעכם ונחלו לעולם“ (מנחם ל"ב) כי כל התורה הקדושה נארגת כולה במצותיה ופתח וחתם במתנות הארץ בנח מעשיו פתח בבראשית לתת להם נחלת גוים. ובזה חתם התורה זאת הארץ אשר נשבעתי וגו'. לזה שדותיה וזרמיה נקראו לכל איש הישראלי שדה אבותיו. — אשר הארץ היא בכללה היא שורש זרע אברהם. אם אין ארץ. אין ישראל בעולם. ואיך לא יקדש כל איש סגור לבבו להשחדל עבודה אף במעט להיות נאחו בסנסני א"ה. אם בנח אם בפועל. לכל הפחות להיות ידו תכון עם העוסקים בדבר זה. כי בזה ירגיש האדם את נפשו המהורה שהיא משורש אבותינו הקדושים. כמה שגם הוא מהבב את נחלת אבותיו. ולמה יגרע חלק יעקב מכל משפחות האדמה! חרפה היא לנו לבנות את נחלת ישראל וקדושתם בעת הכניסה הלו אשר כל הלאומים ומלכי הארצות שלמים הם אתנו להחזיק בידנו באהבה כלולה ולתמוך פועל כפינו בזה. לזה אין לאבד זמן היקר הלו באפס תקוה והסת הרעת כי חבינו עוד ומצאנו עון חלילה. רק יעוררו יוורו יקצו מהתדרמה וטחק שנתם בבית תענוגיהם כי גם זאת לעונג מחשבה ולפאר תפארה בין כל משפחות האדמה:

לברר גודל החיוב בזה אינו נצרך לראיה המפורסם בש"ס ופוסקים ומאמרי חז"ל במדרשים המלאים נעות ה' ורצונו יתבדך להיות כל איש הישראלי נוקק לזה בחשוקה ורצון בחמדת הלבבות (ע"ס זכוריו נסומו כמבואר הכל בחבורי סל המסל) ואף בעת חורבנה לא רצה הקב"ה שיתרוקן המדינה מישראל ונתרצה בהגורמים והחיבים אשר השאיר נבחרין ואף אתר הריגת גדליה מנעם ה' ע"י ירמיה שלא לצאת ממנה וישבו תחת מטשלת בכל (ספ"ה אמת מר' משה הגי') ועתה נחחיל מזה כעת להראות מזה לבנינו וחשוקתיו לא"ה קאלישער יראינו ה' נפלאות כדברי ר' סימון בן מנסי' בפסקתא אין הקב"ה מראה סימן נאולה לישראל עד שיהיו ריבקשו הדברים אשר מאסו בימי רחבעם מלכות ב"ד ומלכות שמים וב"המק והארץ אשר מאסו אבותינו שנא' וימאסו בארץ חמדה וגו' (מסלס ק"י) אשר זאת גרם הגלות כנאמר שם וישא ידו להפיל אותם בגוים ולוותרם בארצות. לזה כאשר נחזור לבקש כל זה אזי יתחילו להתראות סימני הנאולה. דברי המחבר המאסף לכל המתנות מזה האלהים. נתן פרידלאנד.

מתחנולל בדמים במסלס הסולמס ציה אל בע"סמח ספר כוס יפועה ונחתם וספר סל המסלס.

קול אבירי הרועים

למען תודיע לבני אדם טוב הארץ אשר ערן נוכל לספר בשבחה אף כי בהיותה לנחלה לנו, ע"כ אתחיל בה דברי איש נאמן אשר הוא מגדל כבית הרב הצדיק המפורסם המנוח מוה' הירש לעהרן זצ"ל ור' נפת בא"ק, תשאל מבית הרב המא"ה הצדיק מוה' עקיבא לעהרן מאמשטרדם, ותוכן תשובת היקר כלשונו ממש לא בל"ק אמרים אמת כהחוב להשיב לאדוני, ור"ע בכבודו שלח התשובה להג' ר' צבי קאלישער והדפס בספרו שלום ירושלים:

ז"א ערוכטען מיך לחוות דעתי אודות הקאלאניאטיאנס פלאן, מיינע הויפט אנויכט ווען עס מן השמים וואס דאך דיא אנויכט פאן כמה וכמה גדולי עולם, דאן בעטראכטע איך הרב מוה' צבי קאלישער וויא אויך דיא Alliance בפארזי אלס שלוחי המקום ב"ה וב"ש, מאן זיחט וויא דיא וועלט איז קאלאניאטיאן פארזיט געווען ווען יעדער אין ירושלים גערנע זיין מעכטע, וויא פיעל געלד לאססען זיך ניכט אויך גוים קאססען, וויא פיעלע פאר דער שטאדט, וואס גור איין קייזער עס אויספיהרען קאן, דיא פראנצאזען האבען אלפס ורבבות אויסגעגעבען פיר איינען פלאטץ אין פערבינדונג מיט איהרעם גלויבען, יעטצט בויען זי א איינע ארט פערסטונג דיא קאסעט אללע קאסעטן פאן געלד, אונד זינד נאך מעהרערע בייאשפיעלע, מאן זיחט היער זא אפסען דיא השגחה פרטית מעהר אלס אין דער גאנצען וועלט.

דא ווידער בעטראכטעט דיא וועלט ארץ ישראל פיר איין ארץ לא זרועה, אבער איך פערזיכערע איהנען מאן איררש זעהר, דען איין זא וואונדערפאללעס פרוכטבארעס לאנד, אלס אויך יעטצט ארץ ישראל בחורבנה איזט פינדעט מאן גלויבע איך נירגענדס, מאן ווירפט דען זאמען אן דיא ערדע אונד עס וואכט דער הערליכסטע ווייטצען אללע פרוכטבייטע, ובפרט זיחט אונד אנדערעס וואכט גאנץ פאן זיך אלליין (דאס הייסט נאטירליך בהשגחת הבורא ב"ה). אבער דיא בוייען ריהרען דאס גאנצע יאהר קיינע האנד דאראן, דען במעב זינד דיא אייגען בוייען פויל, מאן קאן זיך איין אידעע מאכען וואס ארץ ישראל ביישובה מוס געוועזען זיין, ווא דא וואר איש תחת נפטו ותחת חאנתו יא יא וויא ערלעכט מאן ווידער דיא הערליכע צייט במהרה ובזמן קרוב אמן סלה.

אלוא נאך דויער ארט דעס לאנדעס ווערע ווידער דיא הערליכע צייט במהרה ובזמן קרוב אמן סלה. נושא פירות זיין וואבייא אבער פיעל געלד נעטהיג איזט, דאן מיססען עס טיכטיגע געווענע אונד קענטע זיין ווענען דער שפראכע, אונטער דען ספרדים אונד מארץ המערב (מוגראביער גענאנט) ניכט עס זאלכע וועלכע קרעפטיג דיא גערנע ארבייטען וואללען אונד קענען, מאן ווילל שולען ערריכטען, איך פערשטעהע אייגענטליך ניכט וואס דאס הייסט, מיינעס עראכטענס נאך איזט דיא בעסטע שולע איין גוט שטיק פערלד מיט דען געטהיגען מכשירים א' ו' עס איזט ניכט בעסטער אלס באלד דער פראקסיס זיך צו ווענדען.

וואס דיא לייטענדע דירעקציאן בעטריפט זא מוססען דויע געווענעטע הערליכע לייטע זיין ווען מאגס היער צום ב"ש פלוני ופלוני איבער גיבט, זא ווירד ניכטס דאריס, עס קאן פיעל דאבייא הינטערגאנגען ווערדען, עס איזט צוואר איינע עצה מאן ניכט יעדעס ארבייטער איין שטיקען לאנד צו ווינער אייגענען דיספאזיטאן ער מוס נאכהער רעכנונג אבערען אבער בעסטער פאן הויך הערליכע מענער ברינגען. — מאנכע וואללען בעהויפטען דאס קלימא ווערע היער ניכט געזונד, גלויבען זא מיר, עס איזט ניכט זא, עס איזט היער איין אויסגעצייכענטעם קלימא הויך אים זאמטער עטוואס הייסער אלס דרויסען אבער מאן געווענעט זיך שנעלל דאראן, דיא הויפטזאכע איזט איין רעגלמעסיגעס לעבען, וועלכעס אבער היער בייא יהודים וועניג צו בעהויפטען איזט.

כל אלה דברי נאמן רוח לקוח מלשונו ממש רק קצת בקצור.

קול אבירי הרועים

ואשר יודיע הנאמן הנ"ל מן העובדים, אשר בירושלים לדעהו רק מאנשי מערב ימצאון, כל"ס הדפס עמו מעה"ק ומשכנות הקדם אך כעת קבלנו הרכה מכחכים דהיינו מעה"ק צפה עם יודי סמאה החוסים שעשו שם הכרת עובדי אדמת קודש והקאנואל מלא אתריהם בחוסים לקיים הדבר בעוז והדר נס מעה"ק כבדו קבלנו כנחב עם ששים החוסים אשר יבקשו מאוד לתת לפניהם עבודה קרקע ובכל עוז ככה"ק ישאון עבודה קשה להשביע נפשות שוקקות נפשם ונפש כפיהם אשר כמעט ולעפות רעב יאחזומו, גם מירושלים כהב לנו הפועל צדק הוידוארף עם הרבה החוסים בעלי עבודה וכן קבלנו סתב ערוך מעה"ק יאפו — וגלל כן לא חקר מאומה כי אם נדיבי לב מגדולי עשירי עם אשר מברכום יתנו ברכה לכנין אדמת קודש ומשם יקבלו גם הכה ברכה ורצחלה ככל מעשיהם אמן סלה:

קול קורא במדבר

כזי לא יקרע סגור לכבו מקול יליל ישימון אדמת הקודש, ואיוה עין אשר לא חדמע מועקת אדמתה אשר יחד הלמיה יכיוון, ומי לא יהמול מקול החנוני שרמות הקודש ומדברי אבלות, דרכיה, ומי יאטם אזנו כלי שמוע בקשה המבקשת כעת אח הפקידה, וקול קריאהה לנו, איך שהיא מורה ומלמדה אוהגו דרכי ישועהה, כחולה אשר נוואלו הרופאים להשיג סבה מחליהו, עושים (Somme ober Magnetismus) שהחולה בעצמו יגיד סבה חליו ורפואתו כן הגיד הארץ ההיא החלואיה ודרכי ישועהה, גם מחייבת אותנו שלא נעלים עין מסנה לעשות עבודה כל אשר המצא ידנו הכנה אנושים ככדי שיחול על מעשי ידנו השפע אלקי, וניקו מעון ולא יאשמו כל החוסים בו ועושים על כחחון ה', גם מכבחת אותנו שלא יהיו עמלינו לריק, אך כאשר נחחיל בפועל כפינו לאחזו ככסנני ארצה לעכוד ארסתה! הנה היא בעצמה כחה לנו לכונן אח מעשה ידינו, כל זה מספר לנו הנביא ישעי' סימן מ' באופני הנחמה, ואיך בירינו היא כומני הכושר, וכה אמר ישעי' כנחמותיו, כן יאמר ה' לעהיד כומנים המוכשרים, "נחמו נחמו עמי", ולא נדבר מדרשת חול' איך שהקב"ה מכש מאיהנו נחמוני נחמוני עמי (פסיקתא מ') אכן אף הפשט האמתי הנביא ספקר ומצוה בשם ה' לבי אשר ספק כידו לגרום הנהמה בעה הכושר לזה, לנחם עמי הנצרכים לנחמה והמצפים לישועה המקוה, כמ"ש ישעי' מ"ט "כי נחם ה' עמו ועניו ירחם", ולדבר על לב ירושלים לעשות עבודה כל מה שאפשר לשמח אח לכה ולקרר אליה, ואולי הסנעו מלעשות זאת מראנה מרבר פן לא נשלם עורנו זמן הגלות ולא הגיע הקץ; (כאשר משא דורות כלאזנים ועי' רמיקו לט הקץ) אז ממעוט הכשר וזכות (ככרגיל נפי העולם עולנה לא אכשר דלא) ע"ז אמר הנביא כי מלאה צבאח כבר נשלם זמן הגלות, כי היה זמן מונכל על הגלות והשעבוד הלו זמן אפשריות כומני האפשריות המונכל לגלות מצרים ושבעים רכבל אשר אמר ירמ', כן דברו כל חכמי הרוים (כוה"ק שמוח) ולמדו ג"כ מדבר ירמ' נחנני שומסה כל היום דוה יומא חד ולא יחיר היינו אלף שנין שולטנותה דכל עממי' כחדא עלייה דישראל (סלו המסלה) כי נרצה עונה כמו ע' רככל נרצה עון ע' שמיטות שכטלו כמבואר, — כן הזמן אלף שנים לרצוח עון בית שני ויחר העונות, וכעת עוד נהפך הוא, כי לקחת מיד ה' כפלים ככל חטאתיה וזאת לא לרצוח בא רק דרך כפיה (Exultationgebühren) ומאו ועד עתה לקינו כפלים על עון הרחק הקץ שעברו על השבועה החמורה שהעונש על זה להפקיר אח בשרם כצבאות וכאילות השדה, אשר אחרי כל זמני הכושר היו פקידה לפקוד עון המרגלים שג"כ הרחיקו זמן ביאת הארץ — כן זאח בא להם בחובה בעון הרחקת הקץ שלא עשו מאומה לזה בפועל כפיהם בעה הכושר אשר לפנייהם לעשות כמעשה עורא ונחמי' (זי נאך וזי עולה כל זכ נחמיו סלו המסלה כל זמני ככזר ולא קלאס) עד הנה דברי הנביא כשם ה' ומכאן מחחיל הנביא לרבר כשם האדמה השוממה איך היא בעצמה מבקשת הפקידה, וכזה ג"כ נוושע כדברי הכוורי בסופו חול' ובהערת בני אדם והתעוררותם אל אהבת המקום הקדוש ההוא ונחץ ענין המיוחל שכר גוול וגומל רב כמו שנאמר אחה חקום תרחם ציין כי עת לחנה כי בא מועד כי רצו עכדך אח אכניה ואת עפרה יחוננו, רוצה לומר ירושלים אמן תבנה כשכספך לה ישראל הכלית הכוסף לחונן עפרה ולרצות ארצה, חול' המבאר שם, ובהערת בני אדם וע' הוסף על האמור עד הנה בענין שכר המזון לחולכים אל אה"ק כי חנה שכרם אחם כפעולתם לפנייהם ככבבם את אה"ק וכנחצם את הענין המיוחל שהוא קיבוץ גלויות. וכפל דבר התעוררות באמרו בהערת בני אדם והתעוררותם

להורות על הפלגת הכוסף, ורצה לומר באמרו ונחץ הענין, המהירות והחשק בכל לב ובכל נפש עד
 שחוננו אכניה עפרה ע"ל: נמצא ההכנה לזה הענין, הרצון והחשק לחונן עפרה ולרצות ארצה היט
 ההשקלות להשיג אה"ק לעבוד אדמתה כדברי הרמב"ן על החזרה פ' בהר, ובכל ארץ אחוהכם נאולה
 תהנו לארץ וז"ל ואמר נאולה כמו גאל ח' עבדו יעקב שהוציא עבדו מיד המחזיקים בו וכמו ונאלתי ונ'
 פתלם אחוהכם ע"ל, והנה הרמב"ן מדיק החבה ובכל מיוחד הוא ובא לרכוש עבר הירדן, ולולא דבריו
 נאולה תהנו לה היינו לארץ הנוכח בשיש היא רק חיבת לארץ מיוחד הוא: הל"ל ובכל ארץ אחוהכם
 אף אם לא תוכלו לדרו בא"ק שאתם נאווים בשאר ארצות בעסקים גדולים ונחללות ואחוות בכל מקנה
 וקנין שאר אחוהכם היא בחוץ לארץ, אכן מחזיקים אחם שנאולה תהנו לארץ היינו לאה"ק. והיו
 המחזיקים בה כאם שיהיו באפשרי ושעת הכושר לנאול את הארץ, ולפי דברי הרמב"ן בספר המצות שלו
 ע"פ והארץ לא תמכר לצמחוט שאסור לנו להצמיח חסדיה כידם כמו שאסור להצמיח העבדים וכו'
 אף כי הארץ, נמצא כללי עמינו ועוברים בכל שעה בעשה ול"ה לפי שיטת הרמב"ן היינו בעשה שהארץ
 בעמור וחזור קאי כנאולה ופדיה רק מחמת ההתחשבות בדבר לפור מעות עבורה חסדיה כידם לכל
 הצמינו בה הרי היא בעמור ומכור קאי כל שעה. עשה עבורה חסדיה כידם לכל
 הדיעות בין למ"ד יש קנין לנכרי ובין למ"ד אין קנין לנכרי בא"י להפקיע מיד מעשרות הרי היא כמו
 שמוכרים להם כל שעה, וזה שצוה לנו החזרה לפי שיטת הרמב"ן והארץ לא תמכר לצמחוט כי לי
 הארץ ובעבורי לא תמנעו כספכם, כי גרים חשוכים אחם לפני בשאר ארצות. אכן וחושבים אחם עמדי
 בכל ארץ אחוהכם אף שחזיו אהוים בשאר ארצות נאולה תהנו לאה"ק בא החזרה להוסיף עוד עשה על ל"ה
 כול ליה בספרו מקלט והנהגות על החזרה פ' בהר שם וז"ל מהר"ש ארץ הקדושה והו עשה, וכן כתב ר'
 כנאולתה תלוי נאולה נפשינו ע"ל:
 המדינה שומטת ומסתנת עלינו כדברי הרמב"ן בספר
 ח'ל. כשורה יורד

והבטחה לנו כי לא תמצא בכל הגלויות שאין ארצנו מקבלת אויביו, וגם זו ראיה גדולה חריבה כסוד, כי מאז יצאנו ממנה לא קבלה אומה ולשון וכולם משתדלים לחושבה ואין לאל ידם ע"ל: **לזה** נובל להתוודות כפה מלא בעד כללי עמינו, אבל אשמים אנחנו על אדמתנו בתחנתנו אלינו (המסל) ולא נדבר מוסר ר' יצחק הצרפתי אשר קרא אלהי י"ד קולות ממיטב ארץ חגורתה או, בזמן אשר החושך כסה תארצות ההמה בכל התלאות מעלילות ונידושים ושפלות בחילת המאות של האלף הלו (אשר יא' מכלל גופת הגלות כלל) והכל היה בכדי שיעובו המדינות הזרים לחבק חיק נכריה אך לקרבם אל המנוחה והנחלה תחת מלכי מצרים בעלי החסד מואלעד'ין והלאה אשר כבש הקריצ'ני, גם במאה השלישית בימי המלך החסיד סלים קיסר ישמעאל אשר לקח המדינות מהקאלפה ובימי בנו סלמאן אך לקרבם אל בחילת אלף הרכיעי בזמן הר' ור'ח וויטל איך חיו חיי נעימים בצפ'ת וירושלים ובכל הערים מסביב עד שנת שפ"ה כאשר בא בן פרוך השודר להשבת השלוה, כי כן היה חסיד כאשר לא נתנו לבם ודעתם לישב הארץ בימי השלוה לאחוז בקנסנו אדמת הקודש לעברה ולשמרה בקיבוץ גדול, רק כל אחד ישב ושבת בחלקו ושמו יד לה, אולי יבואו רבים על השמחה, ועל עבודת האדמה לא הביטו רק קנו שלימות כנפשם והעשירים במסחרים גדולים לא דאגו על היות הבאים, אוי כמשיך הזמן באה התלאות להכחידם מן הארץ, גם האמונה יחזרה אשר הני להדורות בעניני ואופני משיח גדלנו ונרמנו למשפחות שקרם עושי מלאכה ופרתו באור ורמנו להשבת: עכ, אשר היו אז עשירים גדולים בישראל עם כל החירות ומה להם עוד כי עם המלוכה אינו אם שאלו אז מאת השולטן לאחוז בעבודת האדמה ולא לסרוד במסלכות אחר גו לפנות אל שמינו כוב אוי כמים עברו כל הגלות ופבר היה נוהל הצדק בא בהסח הדעת בשבחינו על אדמתנו, גם במאה העבר בימינו כשנת פ"ד איך חיו חיי נעימים בימי ר' חיים פרחי הדר בעכו

הנכיר העצום והצדיק הגדול והיה נכבד בכית הסולטן אשר נתן בידו הכח לעשות השירים והפזות
האז וב' אחיו הנכירים, ומה נקל להם אז לאחוז בארמון הקודש אכן לא עשו מאומה לזה רק חומה היו
לעת ישראל, ומה עלה להם? להפקיר את כשרם כצבאות וכאילות השדה ומי? מיליד ביתו אשר גדלו
ככן וינשאוהו להיות פחה האם אין זאת מעשה ה'? בעונש הרחקת הקץ, גם כשנה ח'ר היו בדמסק שרים
רבים בישראל אשר יכלו לחשוב מחשבות על דרכינו הלו תחת הסולטן החסיד הלו והקאנוולים של איראן
הטובים ואז לא פתח ראטטי מענטין את פיו ולא בא עליהם התלאות על לא חמס ככפם, שואה אשר
לא ידעו בהמדינות אשר אין שולטת דת הנוצרית, אכן קרא ה' לשם את ראטטי מענטין איטלקי ציר צרפתי
להקריח שם את התכשיל הישן מעלילות דם, האין זאת מעשה ה'? היא היא העונש הרחקת הקץ להפקיר
את כשרם כצבאות וכאילות השדה אשר היסורים מפשפש העון ללסדם מה שמוטל לחקן, לזה בעת הכושר
אשר לפנינו הומן יקר הולך ואור לא יעלימו עיני העדה עיניהם לפקח על דבר הזה כעיני פקחא, גדולי
דורינו נכבדי עמינו אשר שרכיט הוזה בידם, וכחם כפיהם אל יחרישו בעת הזאת, (*כום הינון) תרפי
מטני ואכלניה, ונשמע מה בפי הארמון השממה המדברת בעד עצמה, ואני אתנהלה לאמי לרגל המלאכה
עד אם נחקרה צדקת נכבדי דורינו עשירי עמינו לשקול במאוזני זהב צדקתם לתן חודרה על העבר ולבקש
על לעתיד:

קול קורא במדבר

קול קורא במדבר פנו ררך ד' ישרו בערבה מסלה לאלקינו כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והיה העקוב למישור והרכסים לבקעה ונגלה כבוד ד' וראו כל בשר יחדיו כי פי ד' דיבר:

הנביא מספר איך שהמדבר והשממון אשר בא'הק (נמ' ערי קדש' ה'ו מדבר יעני' מ'ד) חמדו והשממון בעצמה היא מבקשת חפידה וקוראח לישראל קול גדול ולא פסק פנו דרך ה' ישרו ערכה מסלה לאלקינו, אם חוכלו לעשות אף מסלה קטנה לזה חששו כל אשר חמצא ירכם, וכדברי הפסיקחא על הפסוק נחמו נחמו עמי שם שהק'בה מבקש מבלי עמינו נחמוי נחמוי עמי. ומהו? דברו על לב ירושלים וכו'. וכן דברי ר'לב במסכת דא אמר חקב' לישראל גרמחם להחריק אח ביתי ולהנלות אח בני היו שואלין בשלום ירושלים ואני מוחל לכם ש' שאלו שלום ירושלים ישליו אוהבך וכו' כן האדמה השוממה גם היא בעצמה מתחננת ומבקשת מכללי עמינו פנו וכו' ישרו וכו' אם יהיו שעת הכושר לזה להתחיל ולא תחושו שמא לא יעלה בידכם מחמת כי יש חפירות עמוקות בדרך והרים גבוהים על המסילה. היינו מניעות גדולות שאין להתחיל? ע"ז בא כמשיב כאשר תחילו יעלה בידכם בהדרגא, כל גיא ינשא, מעט, והיו רק לעקוב לא יעלה בידכם להשוות כמישור בפעם א' וההרים הגבוהים ישפלו מעט והיו להרכסים הרים קטנים ואח"כ בהדרגא והיו העקוב למישור והרכסים לבקעה ולא יהיו עוד תחתיה בדרך חקתינו. ולא תחושו מי בא כסוד ר' אם מר' יצאו הדברים? לזה אמר „ונגלה כבוד ה' וכו'", היינו לאחר שיושלם החיקון והישועה באה יראו בעיני בשר כי פי ה' דיבר לעשותם. (ומיזכר כזה איך רואים את הנשמע?)

ה' נשבת בו אכן חציר העם יבש חציר נבל ציץ ודבר אלקינו יקום לעולם " המקרא הלו אין לו שחר באמצע הנחמה. גם הלשון ואמר מה אקרא? גם הכפלים הרכים? גם היוכוח אכן חציר העם? ואח"כ

(*) והנה התלה לאל כי זכינו כהיום לגדינו לב אשר לבס ידם פתוחות לעזרת ישראל לבזו ממונם ולעסור נפשם בתקנת ישראל לבתלי העלים עין משועת אחיהם בעת צרותם אשר יז להם כח לעמוד בתצרות המלכים, ואם יקדשו לפתחם וכל אשר בידם וכחם לעשות המעשים לא טמנו ידם בתיקם, קדשו ארי ישראל משו ענן ועזר אל הכדאים הנתינים תחת חכבם העיניו בהמדינות האובדים עזרה אשר אין מעבור לרוח העמים לבשת תפתם ועם נקל להכדאים האלה להובילם אל ארץ הקדושה נחלת אבותינו ולבקש מאת הממשלה הרוססיה האולטן עקל ישעאל כעת אויב ישראל אשר ארי ישראל יושבים גם ראשונה במלכות וסם יטורו יגיעי כח האלה בעבודת האדמה אומנת אבותם ולעשותם פסטי מחוקי המדינה סם וישבו על אדפתם המה ובניהם ובינם וטפם לאכול לחם מוטל השמים בגיע כפם ולא השבו בשר ודם. כי סה ימרינינו לשלם את הבנים בין העמים לאשן ידם מלאכה ואזנות אונות אשר לא כל העמים יוכלו לעשות.

קול קרבא במדבר

חזק לנחמה. עזר גבוה עלי לך מבשרת ציון הרימי בכח קולך מבשרת ירושלים הרימי אל תירא אמרי לערי יהודה הנה אלהיכם הנה ה' אלקים בחזק יבוא וירועו מושלה לו הנה שכרו אתו ופעולתו לפני כרועה עדרו ירעה בורועו יקבץ טלאים. ובחיקו ישא עלות יתורא. אכן האמת יורה דרכו שהנביא ראה הדור וירושיו ומנהיגיו אשר עליהם דיבר הנבואה הזאת וראה איוה אנשים שמעו קול קורא מהמדבר (היינו הנביא) ואמר הנביא לא' מהם הקול הלו שאחיה שומע אומר לך קרא כוונת הקול שחשמיט דבריו לכשר זאת בקריות חוצות לרכי בני עמינו. ואמר האיש להנביא: מה אקרא? מה יהן ומה יוסיף הקריאה שלי והבשורה הזאת לספר באוזני בני עמינו? "כל הכשר חציר, וחרגס יב'ע", כל רשיעא כעשבא, "וכל חסרו בציק השדה, ופירש הוה"ק על זה כל מה דעברי לגרמיהו הוא דעברי גם היראים לא יפעלו מאומה רק הנוגע לפרנסתם ולחזקת כיחם וחזקת ומפרש להנביא מצב הדור ההוא "יבש חציר", יש אנשים שאין בהם לחלוחית חזרה ומצוה כעץ יבש "נכל ציק", צבי חפארתו של הירא הוא ציק נוכל בדבר הזה "כי רוח ה' נשבה בו", כשמוכרין אותו הצער הלו החחיל רוח ה' לפעמו אכן כרע חלף עבר ממנו הרוח מפני דאנה פרנסתו א'כ "אכן חציר העם בכלל? ע'ו משיב הנביא לחאיש יהיו א'ך שיהיו א'ך כדברך "כש חציר נכל ציק", עם כל זאת "ודבר אלקינו יקום לעולם", על איוה אופן שיהיה. לזה אל העמוד והחרש על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון אף במקום גדולים חובל לכשר את הקול ששמעת שהיא קול דודי דופק בשורה. ציון הרימי בכח קולך מבשרת ירושלים אף שאחיה איש עני חשוב כח כנקבה החזקת להיות לאיש בכח לכשר אשר כעה שעה הכושר היא 'הרימי על תיראי, אולי חתברה ותאחזו? 'אמרי לערי יהודה הנה אלקיכם, תבשר להמדבר בעצמה לנחמה הנה אלקיכם מוכן ומזומן ומפנה לעשותו ולא יתעכב הדבר עוד אם אין הבשורה מוצאת לאחרים חבשר זאת לערי יהודה הנה ה' אלקים בחזק יבוא אם המה לא יעשו מאומה אוי נקם יבוא נמול אלקים יבוא ויושיעכם. וזהו ה' אלקים דין ורחמים "וזרועו משלה לו", ימשול בורוע עוון להדריכם על הקוטב הלו. הנה שכרו אתו ופעולתו לפני הכוונה די ביון וקצף. הלא בפועל כפיהם היו להם שכר לפעולתם כי די בכח וכוות הוה להושיע את ישראל כי זאת בעצם השכר להפעולה הלו כדברי הכוונה הנ'ל באמרו כי הנה שכרם אחם בפעולתם לפניהם בחכמם את אה'ק ובנחצם את ענין המיחל שהוא קיבוץ גלויות עכ'ל המכאור שם: נמצא אשמת ישראל היא. הלא הנה שכרו אתו ופעולתו לפני הנה הפעולה לפני לקבל שכר הלו ומדוע לא יעשה ישראל זאת להרזיה הישועה בפועל ככ' לזה ידריכם בורוע עוון, "כרועה עדרו ירעה", בורועו יקבץ טלאים וכו', כרועה חלו שאין הצואן ס' יתעו להובילם אל מקום מרעה דשן ושמן והמה נסים אנה ואנה יקבץ אותם בורוע עוון וכרועה ההובלת אשר בידו ויש שמוכיל בידו ממש ויש בחיקו ישא. כדברי משה רבינו דברים ל' "ושב ר' אלקיך את שכונך וכו', ופירש רש' שם והשיב לא נאמר אלא ושב מלמד שקשה קיבוץ גלויות לפני המקום ובקושי בא לו עד כמו שהוא אוהו א' א' בידו ממש שנאמר ואחם חלוקטו לא' א' בני ישראל עכ'ל. וכמאמרם ו'ל היו לך לעורינו (שנת פ' אר'ע) ופירש מהר"ל מפראג ע'ו המאמר הובא בספרי סולו המסילה, שאמר חקב'ה למשה כי האדם נצרך להכין עצמו לקבל הישועה והנה מאח ה' כטו האות מוכן לקבוע עליו החנין כי אין חנין בלא אות מוכן לזה. כן אינו חל הישועה על האדם שאינו מכין עצמו לקבלו וכוה נעזר לר' להושיע לנו;

בעלי' ולחלל שנתות הדבה בין העמים לחיות בהם נהגל נבית תלמודו והאבות נאשרו בביתם באין לחם ושמלה ובחוסר כל, לו לגרש את שני ישראל למדינות רחוקות למעריקא לחיות חיי נצרים ונפשות יליכו אחר גיוס לתת להם יד על העולה והתמורה, יותר טוב לקרב אותם אל הנאולה והפדות לקנות נפשות והאדמה. לא משם, להנחיל נחלות שוממות חרבות עולם ולפקים מוסדות דור ודור, המעשה היא דברי הנביא (ישעי' כ"ח) המגדל לאנשים גומלי חסדים האלה? באומרו, "וקורא לך גורר פרץ משובב נחיצה לשבת", באופן אם חשוב משבת רגליך וגו' היינו לקוש על שניהם כאחד, לגדור פרצות ישראל ולהשיב הנחיצות האוממות אוי ואזני לפנינו מה עלתה בשינוי להפסיל את הגבוה — ולשום מר לי מר להמנות על הדבר הגשג ההוא אשר מני אלקי, ובין המצוות הכוללות בישראל אשר עליהם יחיו תחשב גם מצבת יסוד הארץ. אולי תאמר חברים כל ישראל גם על זה נשנו שרז יסבאל אכן נדרשה בירכתי ביתם לא פקחו עורם ופניהם על זה לעשות סדרים לזה, ושי יתן ויהי הוא העולה במחשבה תחילה וזה לפני המצבה כל ישראל בכל ש' ונשנו אף לא יעלה בידם חברים לאלפים ולרעבות תחת יד השר הנביא איס הכללה. כי זאת מעשה אלקינו הנהיג לזכות חכמה להיחלץ מן המושעים לישראל. על הקוטב הלו שהיא תכלית שלימות ישראל להגן אלה על אלה ואלה על אלה ואלה על אלה:

